

♂			♀		
	Ventral	Dorsal		Ventral	Dorsal
Ca	— — —	13 — 15	Ca	— — —	13 — 15
Tr	14 — 15	— — —	Tr	14 — 15	— — —
Pa	14 — 15	9 — 15	Pa	14 — 15	12 — 15
m	12 — 15	3 — 15	m	11 — 15	5 — 15
p	1 — 15	1 — 15	p	12 — 15	1 — 15
Fa	1 — 15	1 — 11	Fa	1 — 15	1 — 11
m	1 — 15	— — —	m	1 — 15	— — —
p	11 — 14	2 — 14	p	11 — 14	1 — 14
Tia	8 — 13	1 — 11	Tia	8 — 13	1 — 11
m	1 — 14	— — —	m	1 — 14	— — —
p	— — —	5 — 13	p	— — —	6 — 13

In meiner Arbeit über die Chilopoden Nordwestdeutschlands habe ich die Variation in der Bedornung bei 6 Männchen und 6 Weibchen angegeben. Aus einem Vergleich geht hervor, daß die Bedornung bei den Tieren von Wahnerheide eine gewisse Reduktion zeigt, welche in einem späteren Anfang des Auftretens von gewissen Stacheln zum Ausdruck kommt. Für heute genügt es dies festzustellen, wobei allerdings zu bemerken ist, daß die Unterschiede beim Männchen geringfügiger Art sind, während sie beim Weibchen zwar stärker ausgeprägt sind, was aber wohl eine Folge des noch nicht ganz ausgewachsenen Zustandes dieses Tierchens ist.

Ethmostigmus trigonopodus (Leach). Weeze, Kr. Geldern, eingeschleppt mit Holz aus Kleinasien, 2.VI.1955, A. KOTOS leg., 1 Ex. Dieser große Skolopender ist ein häufiger Bewohner von tropisch Afrika. Da von der Gattung *Ethmostigmus* m.W. keine Art aus der Türkei bekannt geworden ist, läßt sich der Fund an Hand der vorliegenden Daten nicht erklären.

Für die zeitweilige Überlassung des Materials möchte ich Herrn Kollege MANNHEIMS auch an dieser Stelle herzlichst danken.

Bijdrage tot de kennis van het melanisme bij Syrphiden

door

P. H. VAN DOESBURG Sr.

In de zomermaanden van 1962 en 1963 vertoefde in ons land Professor J. W. BOYES, Mc.Gill University, Montreal, Canada, die een studie maakt van de chromosomen der Syrphiden. In samenwerking met Mej. Dr. J. M. VAN BRINK, Genetisch Instituut te Utrecht, werden ongeveer 600 Syrphiden gevangen en op hun chromosomen onderzocht. Daartoe werden bij de ♂♂ de testes, bij de ♀♀ de ovariën uitgeprepareerd. Daarna kreeg ik de dieren in handen ter determinatie.

29 augustus 1963 ving Dr. VAN BRINK te Schokland op een roos een ♀ exemplaar van *Scaeva pyrastris* L. (No. 590), behorende tot de variëteit *unicolor* Curtis. Deze variëteit is, althans in ons land, zeldzaam, ze heeft de bovenzijde van het abdomen geheel zwart gekleurd in plaats van met zes gele halve maantjes versierd, en komt bij *pyrastris* alleen in de vrouwelijke sexe voor. Voor Prof. BOYES en Dr. VAN BRINK was dit het eerste exemplaar van deze variëteit, dat ze

onder ogen kregen. Voor hen was het een nog niet onderzochte soort. Te begrijpen is dan ook de teleurstelling van Prof. BOYES, toen hij tijdens één van onze bijeenkomsten moest mededelen, dat hij in dit exemplaar geen ovarium had kunnen vinden.

Op mijn verzoek gaven Prof. BOYES en Dr. VAN BRINK mij hun toestemming het bovenstaande te publiceren.

Een combinatie van twee, op zich zelf al zeldzame, afwijkingen in één exemplaar, doet sterk vermoeden dat beide afwijkingen met elkaar op een of andere manier verband houden, ook al omdat van het ♂ geen melanisme bekend is. De vraag is, of dit altijd het geval is bij de ♀ var. *unicolor*. In dat geval zou natuurlijk het ontbreken der ovariën de directe of indirecte oorzaak zijn van het melanisme, en niet omgekeerd, daar ovariën fysiologisch veel belangrijker zijn dan de kleur van het abdomen. Ook zou in dat geval het melanisme bij *Sc. pyrastris* niet erfelijk kunnen zijn, althans niet via de melanistische exemplaren, daar die zich niet kunnen voortplanten zonder ovariën.

Het verdwijnen der ovariën zou veroorzaakt kunnen zijn door een inwendige parasiet, die zich uitsluitend voedt met deze organen, die voor het voortbestaan van het individu niet onmisbaar zijn. De zwarte verkleuring zou dan kunnen ontstaan door het gemis van de ovariale hormonen, door de afscheidingsproducten van de parasiet zelf, of door de antistoffen, door de waardin tegen de parasiet gevormd.

Parasitisch levende Hymenopteren zijn dikwijls uit larven of puparia van Syrphiden gekweekt; voor *Sc. pyrastris* vond ik bij LUNDBECK (Dipt. Danica V: 35) vermeld de genera *Bassus*, *Bothriothorax* en *Apanteles*. In dit verband is nog opmerkelijk, dat volgens LUNDBECK de puparia, die *Bassus* bevatten, in 't algemeen donkerder en een weinig kleiner zijn dan normale pupae. Inderdaad zijn de elf exemplaren van *unicolor* in mijn collectie iets minder fors dan de normale ♀♀. Eén exemplaar is zelfs maar 10 mm lang, terwijl de normale lengte op 14—15 mm gesteld mag worden.

Melanisme komt o.a. ook voor bij ♀ *Melanostoma mellinum* L. en ♀ *Eristalis tenax* L., die evenals *Sc. pyrastris* L. tot de algemeen en veel voorkomende soorten behoren. Ook uit *E. tenax* werd een Hymenopteron gekweekt: *Tropidopria conica* F. (LUNDBECK, l.c.).

Daar uit één geval geen conclusie kan worden getrokken, zal in de toekomst een onderzoek naar de correlatie tussen melanisme en ontbrekende ovariën bij *Sc. pyrastris* var. *unicolor* Curt. gewenst zijn.

Summary

Studying the chromosomes of the Syrphidae, Professor J. W. BOYES and Miss Dr. J. M. VAN BRINK caught a specimen of *Scaeva pyrastris* L., var. *unicolor* Curtis in which no ovaria could be found.

The writer suggests the possibility of a correlation between melanism and missing ovaria. The disappearance of the ovaria may be caused by the larvae of small Ichneumons. Closer inquiry is desirable.

Baarn, Cantonlaan 1.